Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ИЮНЬ 24
Суббота
1939 он
№ 143 (2783)
Сэн 10 мүнгэ

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

UHAN-SEREGEI FLOOD— SOVEED ARADAI INAG DETIIŞÇE MYN

Ulam byri şine şine bojevoi jedinilcenyydeer nemen dyyrgegdedeg soveed Uhan-Seregei Floodoi xysenь zilhee zilde byxezene. Baaltikadaşji, Tiixo okeaandaşji, Xara dalaidaşji, xoito zygteşji, soveed omogto tug doro hamaragşa bojevoi koraablьnuud ulam byri olon bolzo baina. Hajaxan, syydnobaiguulagşadiiji Soveed Sojuuzai oordenuud ba medaalьnuudaar şagnalga—socialiis promiişlennostiiin ene ton şuxala halbariiin serьjoozno amzaltanuud tuxai gerşelegşe todorxoi dokymeent myn.

Manai arad bolbol esege oronoigoo Uhan-Seregei Floodoi urgaltiinь xoinohoo ugaa jixe bajartaigaar xarana. Ulaan Aarmiin tyrel axa-dyynь myn bolxo eeriingee floodiiji, jamarşji daisanda, jamarşji daisadta ajuultai, xysen tygeseer xaraxa gehen Soveed patrioodudai duraxyselenь jesteestvenne baina.

Floodto oroxo geze soveed zaluuşuudai ugaa jixeer xyseldegenь, eeriingee detiişçe—Uhan-Seregei Floodto soveed aradai inaglalgiinь yşee nege todorxoi barimtalga myn. Dalain slyyzbe—berxeşeeltei slyyzbe myn, tere xadaa eseşe susaraşagyigeer xygzen şangadaxiijinь, texniiçeske jixenyyd znaaninuudiiji, ulaanfloodcuudhaa, komandiirnuudhaa erine.

Mynee yjede, manai floodud bolbol zunai bojevoi huralsalai ton j'xe xariuusalgatai yjede oroo. Oron bolbol manai ulaanfloodcuud ba komandiirnuud xadaa bojevoi huralsalnuudaa xaişangeed yngergeneb, tedener xadaa dalain baildaanai mynee yjiin sloozno teexnikiiji xaişangeed şudalnab, tedener xadaa koraabliin bojevoi ynder beledxelgiiji xaişangeed tuilanab geze xyxiyy omogtoigoor xarana. Zunai huralsalai yje bolbol floodoi liiçne sostaavtanь ton serьjoozno ujalganuudiiji daalgana. Byxii ulaanfloodcuud, komandiirnuud, komissaarnuud ba politxydelmerilegşed bolbol zunai beledxelgiin amzalta xadaa manai Uhan-Seregei Floodoi bojevoi şanarnuudai saaşadaa deeşelgiijinь xangadag geze hanaxa johotoi. Өөrlingөө bojevoi huuriiji medexegyi, өөriingөө kvalifikaaciiji deeşelyylxiin tula xydelmeriledeggyi negeşji vojeennoslyyzaşçe koraablь deere baiza şadaxagyi Politxydelmerilegşed ba komissaarnuudai nangin ujalganь—bojevoi beledxelgiin xeregei tologoidonь baixa ba eeriingee erxim zişeegeer, koraablьna ekipaazuudiiji xyxieen omogorxuulxa. Olonxidool, politxydelmerilegşed ba komissaarnuud bolbol teexnikehee xoldozo zailşaxa, uhan-seregei xeregiiji şudalaxagyi, iime uşar yzegdedeg baigaa, ene xadaa ton teseşegyi. Bojevoi orşom baidalai ysloovinuudta, komissaar bolbol stroihoo garşahan komandiiraa jamarşji minuutada helьbexeer belen baixa johotoi.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere, nyxer Voroşiilovoi xeleheniinь:

„Komandiir ba vojeenne komissaar bolbol seregei çaastiiin bojevoi ba politiiçeske huralsaliiji ba xymyyzyylgiiji xytelberiigiin xeregte jediine byxeli myn bolno. Çaastiiin vojevoi, poliitiko-maassova, azaxiin, azahuudalai ba busad baidalnuudai tylee edener xojuulaa xariuusalgatai baina. Edener xojuulaa—komandiir ba vojeene komissaar—eeriingee çaastiiiji, sojedineeniiiji tulaldaanda xytelen oruulxa baina".

Floodoi politxydelmerilegşed ba komissaarnuud xadaa nyxer Voroşiilovoi ede ygenyydiiji byxeer hanaxa johotoi.

Revollycioonno ton niagta şanga discipliine—bojevoi beledxelgiin amzaltanuudai yndehe huuri myn. Xatuu discipliine ba todorxoi, narin niagta organizaacagyigeer, negeşji operaaca xadaa amzaltataigaar dyyrgegdeze şadagdaxagyi. Dalain slyyzbiiji zybeer organizaacalga bolbol egeel tyryyşeer, prikaazuud, instyykcenyyd, nastavleeninyyd, bojevoi raspisaaninuudiiji narin niagtaar dyyrgexiiji xatuugaar erine.

Zunai yjiiji, dalain eldebjanziin praaktikiin tulada maksimaalьnaar xereglexe xeregtei. Komaandna ba politiiçeske sostaavai ujalganь—Koraablьdaa, dalaida xaluun inaglalgiiji ulaanfloodcuudta xymyyzyylxe, dalain kylьtyyriiji nebteryylen oruulxa. Ulaanflootec byxen xadaa paarusuudiiji xyteleze, hainaar tamaraza şadaxa johotoi.

Gaixamşag geroiizmiin ba ynder masterstvoogoi olon zişeenyydiiji xaruuldag, manai uhan-seregei istooriiiji yzelgede serьjoozno xaixaramza tabigdahan baixa johotoi. Orod xeden olon moriaaguud bolbol geografiiçeska gaixamşag eiirxeelgenyydeer, zorimgoi pyteşeestvinyydeer, eehediingee nerenyydiiji mynxedee aldarşuulhan bainad.

Manai soveed arad xadaa grazdaanska dainai zilnyydte soveed moriaaguudai xaruulhan gaixamşag zorimgoi jabadaliijinь nanginaar xyndelen ugtana.

Ulaanfloodcuudiiji serьjooznoor xymyyzyylxe geze bodohon, politxydelmerilegşe ba komissaar byxen xadaa soveed patriotiizmiiji kylьtiviirovelxiin tula, dalaida, eeriingee profeesside, eerlingee speciaalьnostьda inaglalgiiji nebteryylen oruulxiin tula, dalain kylьtyyriiji nebteryylen oruulxiin tula, manai floodoi geroiiçeska istooriiiji xereglexe johotoi.

Nyxer Moolotov bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedei negedegeer Seessi deere yge soogoo xeleheniinь:

„Manai soveed stroi bolbol xyse şadaltai, teed, yşee jixe şadaltai baixiiji xysene, daisadta oiroo xyrteşegyi baixiiji xysene. Eneenhee, manaida xysetei Ulaan Aarmi xeregtei ba manaida Uhan-Seregei xysetei Flood xeregtei gehen viivodiiji bidener xenebdi. Xysen tyges soveed derzaavada, terenei intereesyydtenь taatai, manai aguujixe xeregte dostoino, dalain ba okeaanska flood baixa johotoi".

Soveed oron bolbol dalain ba okeaansk xysen tyges floodiiji baiguulna. Byxii aradai xaixaramzanь ene gigaant jixe barilgada xanduulagdanxai.

Hajaxan tolilogdohon, floodto slyyzbe xexe bolzornuudiiji udaan bolgoxo tuxai, Verxoovno Soveedei preziidiymei ykaaz xadaa manai obor ooniiji saaşadanь byxezyylgede tuhalana, manai moriaaguudai kvalificiirovenne kaadrnuudiiji xatuuzuulan beledxexe argabaidaliiji ygene. Ene ykaaz bolbol floodoi byxii liiçne sostaavainь dunda ugaa jixe xyxiyy omogorxolgiiji gargaa Xeden miangan ulaanfloodcuud xadaa bolzorhoo saaşadaa slyyzbede ylexe gehen duraxysen tuxaigaa medyylned.

Soveed Uhan-Seregei Flood—manai aradai inag detiisçe myn. Exe orondo inaglalgiin ynder medereleer xydelgegdedeg, manai moriaaguud bolbol bojevoi beledxelgiin tuladai floodoi xyse şadaliiji byxii xemzeegeerenь bexizyylxiin tulada zunai yjiiji xysed xemzeegeerenь xereglexe geze byxii oroldolgonuudaa gargaxa geeşe.

Soveed gazar daidiin dalain xilenyydenь oirooxyrteşegyi. Bojevoi soveed koraablьnuud xadaa esege oronoigoo erjede, eeriingee vaaxtiiji xirxoor xaranad. Soveed arad bolbol eeriingee floodoor omogorxono, tereneigee aldar solodonь ba halbaraltadanь bajarlana.

(„Praavdiin" tyryy bişeghee).

SSSR-ei SNK BA BKP (b)-ein CK-de

Kolxoozniguudai usaadьba şadarai uçaastoguudiiji, tereşelen jedinoliiçniguud ba kolxoozuudai çleengyyd bişe busad niuurnuudai gazariiji xemzen xubaalgiiji organizovaalxa tuxai

Zarim partiiina ba soveed organizaacanuud bolbol usaadьba şadarai uçaastoguudiiji xemzen xubaalgiiji buruugaar organizovaalhan deereheenь, SSSR-ei SNK ba BKP(b)-ein CK xadaa dorodursagdagşahaa xaraa abxiijinь rekomendovaalna:

1) Kolxoozniguudai liiçne xereglelde baigaa usaadьba şadarai byxii uçaastoguud, terenei loodo kolxoozuudai poolinuudai dunda ba barilganuud doronь baihan, kolxoozniguudai gazarnuud ba tereşelen jedinoliiçniguud, kolxoozoi çleengyyd bişe busad niuurnuudai gazarnuud xemzen xubaagdaxa johotoi.

2) Niutaguudta gazariiji xemzen xubaalgiiji raiispolkoom ba paartiiin raikoomuudaar tomilogdohon, selьsoveed byxende komiissiin tyryylegşe—raioonoi tyleelegşe, tere selьsoveedei tyryylegşe ba kolxoozoi tyryylegşiin sostaavtai raiispolkoomuudai komiissanuud jabuulxa. Komiissiin tyryylegşe xadaa paartiiin raikoomoi çleengyydhee, raiispolkoomoi çleengyydhee, zemlemeernyydhee, Raizo ba MTS-iin agronoomuudhaa tomilogdoxo uşartai. Komiissa bolbol eertee tuhalalsuulxiin tula ylemze oopedno kolxoozniguudai dundahaa xojor xemzyyrşediiji şileze abxa baina.

3) Komiissiin xydelmeriee exilxehee urid, komiissiin tyryylegşe ba çleengyydte, xemzen xubaalgiin teexnikiin talaar instryktaaz organizovaalagdaxa johotoi. Tomilogdohon komiissa bolbol tus kolxoozdo kolxoozniguudai usaadьba şadarai gazarai noormiin jamaraar togtoogdohon tuşaa spraavkiiji raiispolkoomhoo abxa ujalgatai. Xemz lge xadaa bulad leentnyydeer, rylieetkenyydeer, xarin edenenei ygei baigaa haanь—ton nariaar xemzegdehen xojor meetrei xemzyyreer jabuulagdana. Komiissiiji organizovaalga ba instryktaaziiji, kolxoozuudta usaadьba şadarai gazariiji xemzen xubaalgiin talaar xydelmerinyyd xadaa ijyyliiin 1-hee xozom bişe faktiiçeska exilegdehen baixiinь tula, 5-7 xonogoi torşo soo yngergexe.

4) Komiissa bolbol usaadьba şadarai uçaastog byxeniiji xemzeheneigee rezylьtaaduudiiji, gazar xereglegşiin obog, nere, ootçestvo, usaadьba şadarainь gazarai niite plooşçadь, terenei toodo uta ba xyndelengiijinь gektaarai zuunai nege xubi xyrter toocnoor, barilganuud doronь baihan gazariiji ba xydee azaxiin arteeliiin ustaavai noormohoo ylyy baihiijinь eliryylhen xemzeeji zaalsaza, aakt tere darii bişexe johotoi. Xerbee azaxiin usaadьba şadarainь gazar xadaa olon gazarnuudta baigaa haanь, tedenei bişelgiiji uçaastog byxendenь tusxailan oruulxa. Byxiidee kolxooz tuşaa ba jedinoliiçniguud ba kolxoozoi çleen bişe busadai gazarnuud tuşaa, zoxioogdohon aaktda komiissiin byxii çleengyyd garaa tabixa ba nege ekzempliaariijinь raiispolkoomdo elьgeexe, nygeediijinь=kolxoozdoo yleexe johotoi.

5) Raiispolkoomoi komiissaar jabuulagdahan xemzelgiin rezylьtaaduud bolbol 1939 onoi aavgustiin 15 xyrter bolzor soo, raiispolkoomoi preziidiym deere xelsegdexe ba batalagdaxa johotoi, eneenei hyyleer myn tere le komiissa xadaa raiispolkoomoor togtoogdohon bolzor soo, gebeş nojaabriiin 15 haa xozom bişe, kolxoozniguudai usaadьba şadarai gazarhaa, jedinoliiçniguudai ba kolxoozuudai çleengyyd bişe busad niuurnuudai gazarnuudhaa noormodo oroxodoo ylyy baihan gazariijinь BKP(b)-ein CK ba SSSR-ei SNK-gei main 27-oi togtooltoi zoxilduulan, tahalza abxa, ba usaadьba şadarai gazarnuudiiji kolxoozoi obşçeestvenne gazarnuudhaa tusxai stoolbnuudaar ilgaruulan tahalxa johotoi.

6) Kolxoozniguudai usaadьba şadarai gazariiji, jedinoliiçniguud ba kolxoozdo oroogyi busad niuurnuudai xereglelgiin gazarnuudiiji tooçno bişeer xemzeheneigee tylee komiissiin çleengyyd bolbol zakooniiji xazagairuulagşadta toologdozo, syydte ygtexe johotoi.

ZURAG DEERE: RKKA-gei Akadeeminyydte oroxoo jirehen (Moskvaa) Xasaan nuurai dergedexi baildaanda xabaadagşad ba Soveed Sojuuzai geroinuud (zyyn garhaa) G. A. Batarşiin, I. D. Çernopiaatko, A. JA. Kryyze, kapitaanoordento F. P. Orloov, Soveed Sojuuzai geroi P. F. Tereeşkin (Fotoxrooniko).

BCSPS-ei PREZIIDIYMDE

Hajaxan bolhon, BCSPS-ei preziidiymei zasedaani deere, SSSR-ei Sovnarkoomoi, BKP(b)-ein CK-gei ba BCSPS-ei 1938 onoi dekaabriiin 28-nai togtoolnuudiiji xazagairalganuud tuxai asuudaliiji xelsebe. „Azalai discipliiniiji zuramşuulxa, gyrenei sociaalьna straxovaaniiin praaktikiiji haizaruulxa ba ene xeregte mexe goxo gargaxa jabadaltai temesexiin xemzee jabuulganuud tuxai" togtool bolbol sag zuuraar azal xexe argagyi bolhon xynyydei straxovoi tedxemzenyydei noormonuudta, tylelgenyydiiji yndeheerenь xubilgahan baina. Gebeşji socstraxovaaniiin zarim soveedyyd bolbol predprijaatida, xydelmeriiin sag yrgelziin staazai yçoodgyigeer tedxemzenyydiiji ygeze, ene togtooliiji bydyyligeer xazagairuuldag ba gyrenei zeerinyydiiji yrideg baina.

„Kraasna Taalka" geze, ivaanovska faabrika deere, şalgagdahan bolьniiçno 100 liistoguudhaa 25-nь buruugaar tylegdee, tedxemzenyydenь jixedxegdehen xemzeegeer ygtehen baigaa. Tedxemzenyydiiji buruugaar jixedxelgiin olon tooto faaktnuud xadaa jaroslaavska şiinne zavood deere, myn tereşelen Moskvaadaxi byxesojuuzna geologiiçeska instityydte xaragdahan baina. BCSPS-ei preziidiym bolbol 1938 onoi dekaabriiin 28-nai togtoolnuudiiji xazagairuulhan profsojuuzna organizaacanuudai, gyrende xarşa jabuulganuudiiji xelsebe.

Gyrenei zeerinyydiiji yrilgede oruulza, sag zuuraar azal xexe argagyi bolhon xynyydte tedxemzenyydiiji zakoonno bişeer tomilhonoinь tylee, BCSPS-ei preziidiym bolbol deere toologdohon organizaacanuudai sociaalьna straxovaaniiin soveedyydei tyryylegşener Sevaaki, Ivaaşin ba Sookolovaaji sydeebne xariuusalgada xabaaduulxaar togtoobo.

Sag zuuraar azal xexe argagyi bolhon xynyydte tedxemzenyydiiji tomiloigo bolbol socstraxovaaniiin soveedyydei ba cexovoi komiissiin zasedaaninuud deere, xerbee tiime ygei baigaa haanь, fabzavmestkoomuudai zasedaaninuud deere xelsegdexe johotoi.

BCSPS-ei preziidiym bolbol bolьniiçno liistoguudiiji, socstraxovaaninuudiiji soveedyydeer tylelgiin zyb buruuji şalgaza, 1938 onoi dekaabriiin 28-nai togtooloi xazagairuulgada gemtei niuurnuudiiji sydeebne xariuusalgada xabaaduulxiiji profsojuuzuudai komiteedyydiiji ujalgalba.

BCSPS-ei preziidiym bolbol, tereşelen, sag zuuraar azal xexe argagyi bolhon xynyydte tedxemzenyydiiji tylelge deere, gyrenei socstraxovaaniiin zeerinyydiiji gargaşalgada hara byxenei otçootnostiiji bii bolgoxo tuxai togtool abba.

Borjoogoi sovxoozoi (Zediin aimag) erxim xonişo Bato Vaanşikov 962 xonidiiji aduuldag.
ZURAG DEERE: Vaanşikovai xaruuhaldag hyreg xoniduud.
(Çernoovoi foto).

Veengride germaanska faşizaaca

Veengridexi reziim bolbol germaanska faşiizmiin dura xyselnyydte taarana. Hajaxan, Veengride bolhon parlaamenstske „hungaltanuudai" rezylьtaadta, şine parlaament bolbol todo honoroor xaruulagdahan faşiis xaraaktertai baina. Anxanda premьjeer baihan, elite germanofiil Daraanьii tyryylegşeer hungagdaba. Parlaamentiin neegdexede, veengerske regeent Xoorti bolbol karpaatska Rysiiiji Veengrieer ezelxedenь tuhalhanai tylee Itaali ba Germaaniiiji amarşalhan baina.

Hyylei yjede, Veengride, germaanska faşiizmiin elite deejatelnyyd jiredeg bolşohon baina. Germaanska dotoodo xeregyydei miniistr Friik bolbol Bydapeeştde raadioogoor vestypaalxadaa, Germaani ba Veengriiin „intereesyydei xamtiiji" temdeglehen baina.

TYYRCE BA XATAIN XOORONDOXI XILENYYDIIJI HELGELGE

Ankaraa, ijyyniiin 20 (TASS). Parlaament bolbol Tyyrce ba Xatai (anxanda Sandzaak Aleksandreettiin territooriiin ofiiciaalьna nere) xojoroi xoorondoxi xilenyydiiji annyliirovelxiiji şiidxebe. Xatai bolbol tyreecke vilaijet (gybeerni) bolgogdoxo baina.

„FENIIKS" 44 GEZE PODVOODNO LOODKIIN XOSORHON TUXAI PARLAAMENTSKA ERILTE

Pariiz, ijyyniiin 20 (TASS). Komdepytaad Moorti bolbol depytaaduudai palaatiin tyryylegşede, dalain miniistrhee erilte xexiin eeriingee xaraalalga tuxai medyylbe. Ene bolbol „feniiks" geze podvoodno loodko deere xosorhon moriaaguudai byleneriiji xangaxa, tereşelen uhaar hamaralgada ajuulgyin maaksimymiiji ba avaariiin boloo haa podvoodno loodkonuudai ekipaaziiji arşalxa xemzeeji xangaxa, esestee—„Feniiks" 44, jyyn xosoroob geze xaraalhan baigaa.

AXŞ-iin XYDELMERIGYIŞYYDEI POLOZEENI

„Assoşieeted of sosieel yorkeers" geze amerikaanska xydelmerişenei organizaaca bolbol kongreesste xegdehen doklaad soo, AXŞ-da 23 millioonhoo ylyytei xynyyd azahuuxadaa zeerigyi geze zaan xelene. Olonxi ştaaduudta tuhalamzanuudiiji abdaggyi baina.

Çikaagiin organizaacada, yxibyydee tezeeze şadaxagyi tyrelxidheenь, tezeeze amidaruulxiin eriltenyyd orono.

XEELLIIN MEDYYLGE

Vaşingtoon, ijyyniiin 20. Gyrenei sekretaarь Xeell bolbol xebleinyydei tyleelegşedte iime medyylgiiji xehen baina: „AXŞ-iin praviitelьstvo bolbol gemnegdehen 4 xitaduudiiji busaan ygexe gehen eriltetei xolbootoi, Tiancziindexi incideentde zainteresoovanno bişe. Xitadai, urdada baihan ba myneeşji baigaa bişe çaastinuudta gargagdahan aaktnuudtai xolbootoi, eneenhee xoişo bolxo sobiitinuudai xaraakteraar ba udxaşanaraar hanaagaa zobongi baina. Eneeŋ deerehee AXŞ-iin praviitelьstvo bolbol ene incideenttei daşaramduulan, Xitadta bolhon byxii sobiitinuudai xoinohoo tusagaar intereestelgeer xaraxa baina". (TASS).

JAPOONCUUDAI GEEGDELNYYD

Çynciin, ijyyniiin 20 (TASS). Hyylei 10 ydernyydei torşo soo, japooncuudaar, xitadai xoito taliin froontiin eldeb olon uçaastoguudhaa, Tianьcziinde ba Manzuurta, japoonsko alagdahan soldaaduudai 14050 yyrn praaxtaigaar elьgeegdebe. Tianьcziinde 4 00 sarxatahan soldaaduu elьgeegdee. „Davanьvao" gaaz edei medeenei johoor, Şanxain gospitaalьnuudta şarxatahan 50 mianga şaxuu, japoonsko soldaaduud baina.

Partiiina azabaida

PARTOORGNUUDAI SOVEŞÇAANI

Petropaavlovka. (Manai sobkoorrhoo). Hajaxan, BKP(b)-ein Zediin aikoomoi dergedexi partiiina exin organizaaciin sekretaarьnuudai ba aikoomoi instryyktornyydei soveşçaani bolhon baina.

Ene soveşçaani deere partiiina-maassova xydelmeri jabuulza baihan oopedoo andaldaa. Өөhediingөө xydelmeriiin ooped tuxai nyxed Grigoorьjev, Żeraavin, Xogoojev, Jeşeejev ba busad vestypaalba.

Borgoin sovxoozoi dergedexi partiiina organizaaciin sekretaarь nyxer Jeşeejev bolbol—„BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji ba BKP(b)-ein CK-gei maiska pleenymei, SSSR-ei Verxoovno Soveedei III Seessiin togtoolnuudiiji sovxoozoigoo xydelmerilegşedte, intelligeencenyydte yrgenөөr oilguulxiin tylөө xysed beledxeltei agit. brigaada baiguulhan bainabdi. Eneenei rezylьtaadta kommuniistnyyd, komsomoolьcuud ba partiiina bişe bolьşeviigyyd bolbol yiledberi deere avangaardna roolь xaruulna. BKP(b)-ein çleenei kandidaad nyxer Mynkyyjev xadaa ÇTZ traaktoraar paar xaxalalgiin yjede smeene soogoo 16-26 gaa sag yrgelze xaxalza baigaa. Nyxed Sansyyjev, Xooxlov ba Koşelioov gegşed koleesno traaktoraar smeene soogoo 7-8 gaa xaxalxa zuuraa, nileed jixe goriyyçiiji ekonoomilhon baina. Manai sovxoozoi erxim xonişad Batyyjev, Samdaanov gegşed negeşji xorooltogyigeer ene zilei tyl abalgiiji abaza baina", geze xelebe.

Gadna, Viistypaalagşad bolbol өөhediingөө amzaltanuudiiji ba dutuunuudiiji temdeglexe zuuraa „kolxoozuudai obşçeestvenne gazariiji yrilgehee xamagaalxa xemzeenyyd tuxai" ba „1939 onoi urgasa xuriaalgada ba xydөө azaxiin produuktnuudiiji beledxelgede beledxel tuxa" BKP(b)-ein CK-gei ba SSSR-ei Sovnakoomoi togtoolnuudai aixabtar jixe politiiçeske udxaşanartai baihiiji temdeglebe.

Nyxer Żeraavin (aimagai xilxiee xolboonoi naçaalьnig) bolbol—„Manai kollektiiv „Piatileetke" kolxooziiji şeef abahan bainabdi, ene kolxoozoi jaasliiji oboruudovalxiin tylөө jixeşeg xydelmeri jabuulza baina, ijyyniiin 24-ei yder bariza dyyrgegdeedyi baihan nege zootexniiçeske objeektiiji staxaanovska meetedeer bariza dyyrgexebdi", geze medyylbe.

Paartiiin zediin aikoomoi sekretaarь nyx. Ziimin bolbol partiiina-maassova xydelmeri, xydөө azaxiin xydelmerinyyd tuxai ba saaşadaa jabuulagdaxa xydelmerinyyd tuxai togtozo todorxoigoor xelebe.

BMASSR-ei XVI zilei neremzete socialiis sorevnovaani delgeryylze, BKP(b)-ein CK-gei maiska pleenymei, SSSR-ei Verxoovno Soveedei III Seessiin togtoolnuudiiji azalşadta gynzegiigөөr oilguulxiin tylөө agitacioonno maassova xydelmeriiiji haizaruulxa, paar xaxalalgiiji oiriin sagta dyyrgexe, 102 zootexniiçeske objeektnuudiiji ijyyliiin 10 xyrter bariza dyyrgexe, yzeg bişeg medexegyiji BMASSR-ei XVI-zilei oido likvidiirovalxa, oborooniin xydelmeriiiji haizaruulxa, urgasiin xuriaalgada obrascoovoor beledxexe g. m. konkreetne togtoolnuudiiji abahan baina.

C. Żimbeejev.

MAASSOVA XYDELMERIIIN REZYLЬTAAD

Nyxer V.V. Teerixov bolbol Moolotovoi neremzete paraxoodto kapitaaniiji politiiçeske talaar orologşoor 1938 onoi dekaabrihaa xoişo xydelmerilene.

Ene paraxoodoi komaandiin dunda poliitika-maassova xydelmeriiiji haizaruulxiin tylөө nileed jixe xydelmeri xee.

„Azalai disciplinniiji bexizyylxe" tuxai BKP(b)ein CK-gei, SSSR-ei Sovnarkoomoi ba BCSPS-ei togtooloor exilze beseede yngergehen baina. Eneenei rezylьtaadta komaandiinxid Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei socialiis sorevnovaanida yrgenөөr orolsozo, 1939 onoi navigaaciiji eximeer yngergexiin tylөө dogoovornuudiiji batalhan baina.

Vasiili Vasiilьjeviç Teerixov bolbol ton todo honor prostoi ygeer zaniaatijaa yngergedeg ba zaniaatidaa gynzegiigөөr beledxedeg baina. Beseedejee yngergexedөө өөhediingөө komaandiin baidal deerehee zişee abza xaruuldag.

Agitacioonno maassova xydelmeriiiji hainaar tabihanainь rezylьtaadta Moolotovoi neremzete paraxoodoi komaandiin xydelmerinь haizarhan ba xydelmerişedeinь, slyzaşçinarainь politiiçeske aktiivnostiiin deeşelhen baina.

Vasiili Vasiilьjeviç bolbol ene xydelmeride oroxiingoo urdatee lineenine mixaanigaar xydelmerileze baigaa. Todorxoigoor ba oilgostoigoor beseede yngergedeg deerehee, avtoriteedtei bolzo şadanxai.

XAZAGAAJEV.

Daalьna Vostoogoi 5 gooroduudai sportiivna sorevnovaanida erxim komaandiiji şilelge.
ZURAG DEERE: „Lokomotiiv" ba Xiaagtiin sportoobçşestvenyydei fytboolьno komaandanuud naadza baina.
(Mixailovoi foto).

Redaakcada bişegyyd

FINAANSOVA PLAANIIJI MUUSA DYYRGENE

Zakaaminai aimagai Buriaad-Caxirai ba Utaata Dalxain somonuud bolbol ene onoi xojordugaar kvaartalai finaansova plaaniiji dyyrgelgiin talaar ton jixe geegdeltei baina. Ede somonuudai tyryylegşener ba finaansova seekciinь xytelberilegşed xadaa organizacioonno ba oilgoltiin xydelmerinyydiiji ton dutamagaar jabuulnad.

Tus somonuud bolbol ijyyniiin exieerxi medeenei johoor, finaansova kvaartalьna plaanaa miil 30—50 proc. bolgohon bainad. Ene xadaa finaansova plaanainь dyyrgeltiiiji, tahaldalda oruulza bolno. Tiimehee, serьjoozno xemzeejabuulganuudiiji abxanь şuxala.

Gebeşji, aimagainь finaansova tahag konkreetneer xytelberilnegyi. Kontroolь, tuhalamza g. m. ygei baina. Ene tahagiiji erxilegşe nyx. Aganaajev gegşe Ulaan-Үde goorodto hara şaxuu bolzo, xairan sagiiji geehen baina.

Finaansova kampaaniiin plaaniiji oiriin ydernyydte sym dyyrgelge—Buriaad Cakirai, Utaata-Dalxain somonuudai ujalganь.

Selьkoor.

XARAGII ZAMAI BARILGIIN AMŻALTIIJI XYNYYD ŞIIDXEXE

Mynөө yjede, xaragii zam barilgiin tyleg sezooniinь baina. Xeneişji medexede, Xoriiin aimagai xaragii zamuudai baidaliinь ton muu baina.

Teed, aimgyisedkoomhoo exileed, zarim kolxoozuudai, somselьsoveedyydei xytelberilegşed bolbol xaragii zam barilgada anxaralaa xysed tabinagyi. Żişeelxede, Xezengiin somonoi „Leeninei Zam", ba Staalinai neremzete kolxoozuud bolbol mynөө xyrter xynyydiiji, xaragii zamai xydelmeride elьgeegyi baixa jym. Iimenyyd faaktnuud xadaa olonxi somselьsoveedyydeer bii baina.

Tiime tula, aimgyisedkoom, tereenei xaragii zamainь tahag bolbol xaragii zam barilgiiji onso operatiivnoor xytelberilxe, xydelmerişediiji xanduulgiiji xangaxa johotoi.

Ż. D. C.

ŞUXALA XYDELMERIIJI ANXARANAGYI

Xori. Kraasna Partizaanska somonoi, Kaarl Maarksai neremzete kolxooz bolbol toho ba nooho beledxelei plaanuudiiji ton xangaltagyigөөr dyyrgeze baina.

12 ceentner ylyytei toho tuşaaxa plaantai baihan aad, oroidoo 24 kiilo tuşaahan baixa jym. 7 ceentner şaxuu noohohoo, negeşji kiilo tuşaagaagyi baina. Tus kolxooz xadaa eneegeeree, xydөө azaxiin produukt beledxeliiji xemgyi udaaruulza baihaniinь eli.

Ene xozomdoloo darii usadxaza, beledxeleigee plaanuudiiji sag bolzor soonь dyyrgexenь şuxala.

Dam. Żam.

РЕСПУБЛИКЫН КУРОРТНУУД

Бурят-Монголдо курортно сезон эхилээ. Республикын курортнууд болбол тон hайн ба vнэтэй гэжэ, Восточно Сибирьтэ, Дальна Востокто суурхуулагдадаг байна. Бурят-Монголдо 600 шахуу миниральна источнигууд би.

Аршаан гэжэ курорт болбол Тvнхэнэй аймагай хадануудай дунда тон гоё газарта байдаг. Саян уула хадаа хэдэн олон водопадуудтай юм. Аршаанай миниральна источнигуудань кавказска источнигуудhaa дутахагvй шахуу байна. Энэ жэлэй зун Аршаан дээрэ хотын vбэшэнvvдтэй 750 хvнvvд эмнvvлэхэ. Бурят-Монголой Наркомздрав болбол энэ жэлдэ, Аршаанай гидростанцие vргэдхэлгэ, гостиницие оборудовалгада, радиоузел барилга ба бусадта 250000 тvхэриг гаргашалаха байна. Энээнhээ хойшо, энэ курорт болбол бvхэли жэлдээ хvдэлмэрилдэг болохо.

Гарячинск курорт болбол байкальска Сочи Моцест гэжэ зvб нэрэлэгдэдэг. Гарячинск дээрэ, жэл бvри серноуhатай халуун ваннада хэрхэ vбэшэнтэй (ревматизм) 600 хvнvvд ородог байна.

Улан-Удын кумысолечебницы болбол республика дотор, энхэ элvvрые хамгаалгын тон томо учреждени мvн. Кумысолечебницын дэргэдэ туберкулезно санатори бии, энэ хадаа тvхэрёон жэл соо хvдэлмэрилэдэг.

Һаяханай, олон районуудта шэнэнvvд курортнууд vдэр бvри нээгдэжэ байна. Кяхтын аймаг болбол өөрын курортые Киран нуурай дэргэдэ нээжэ, энээндэнь 150 хvнvvд эмнvvлэжэ байна.

СССР-эй Наркомздрав болбол ойрын vдэрнvvдтэ, Бурят-Монголой районууддахи миниральна источнигуудые шэнжэлгын медицинскэ бригада эльгээхээр хараалажа байна.

Б. АНГАРОВ.

Писательнуудтай, залуушуудай уулзалга

Һаяхан, Железнодорожно сад соо, Улан-Удэ городой Железнодорожо районой залуушууд болбол Бурят-Монгол писательнуудтай уулзаба. Уулзалгада мянга гаран хvнvvд хабаадалсаа. Хоёр орденосецууд драматург Шадаев, поэт Намсараев гэгшэд өөhэдынгөө зохёолнуудые ба тэрэшэлэн Шекспирэй „Отеллые" оршуулагша Черников, поэт Метелица болбол зохёолнуудаа уншаа.

Районой залуушууд болбол сэдьхэлээ ханганги байгаа. Энэ уулзалга хадаа агууехэ пролетарска писатель Горькиин наhа бараhанhaa хойшо 3 жэлэй гvйсэhэндэ зорюлагдаhан байна.

Советскэ Союзай герой Алексеевэй ниидэлгэ

Москва, июнийн 18 (ТАСС). Мvнөөдэр vглөөнэй 4 часта Советскэ Союзай Герой А. Д. Алексеев болбол болохоо байгаа, северно далайн замай навигацын бэлэдхэлдэ хабаадалсахаар Арктикэ тээшэ ниидэбэ. Самоледой экипаж хадаа самоледуудай буужа байха найдамтай хуурай замай ба уhанай площадкануудые шэлэхэ, Ново Землянhaa Лаптевэ далай хvртэр мvлюhэнэй разветка хэхэ ба тэрэшэлэн мvлиhэнэй байдалые шэнжэлэхэ байна.

Уhан дээрэшье, хуурай газарташье буужа шадаха шадабаритай амфибии „СССР Н—207"—гэhэн самоледоор ниидэлгэ болово.

Алексеев Москвада Якутск Красноярск дээгvvр ниидэжэ бусаха байна.

9 часта самолет Архангельскэдэ бууба.

Черчинскэ энерго химическэ комбинат

ТАШКЕНТ, июнийн 15 (ТАСС). Черчинскэ энерго-химическэ комбинадай нэгэдэхи ээлжээнэй барилгань 1940 ондо эксплоатацида vгтэхэ байна.

Черчик мvрэн дээрэ 160 мянган киловатт хvсэтэй гурбан гидроэлектростанцинууд байгуулагдажа байна. Эдэ хадаа Дунда Азиин республикын хлопково поленуудай азотиста удобрение бэлэд хэхэ азотно-туково заводые энергээр хангаха байна.

Энээнэй барилга дээрэ социалистическэ соревновани vргэнөөр дэлгэрvvлэгдэнхэй. Хvдэлмэришэдынь даабаряа 160 процент дvvргэнэд.

Подсобно предприятинуудай барилгын олон участогууд хадаа жэлэйгээ планиие Узбекскэ ССР-эй арбан табадахи жэлэй ой—декабриин 5 болтор дvvргэхэбди гэжэ уялга абаhан байнад.

BYGEDENIITIIN DUNDA HURALSAL

Socialiis baiguulaltiin byxii uçaastoguudta manai oronoor tuilagdahan gaixamşag amzaltanuud tuxai, partiiina XVIII sjeezd deere xelexe zuuraa, nyxer Staalinai temdeglehenиinь: „Aradai kylьtyyrne xygzeltiin talaar xaraxada, otçootno yje bolbol johoorool kylьtyyrne revoliyyciin yje baigaa. SSSR-ei nacionaalьnostьnuudai xelenyyd deere bygedeniitiin ujalgata exin tyryyşiin erdemiiji azabaidaldanь nebteryylge, byxii şatanuudai hurguulinuudai ba huragşadai toogoi urgalta, deede hurguulinuudaar gargagdadag specialiistnuudai toogoi urgalta, şine soveed intelligeenciiji baiguulga ba byxezyylge,—aradai kylьtyyrne debzeltiin niite kartiina iime baina".

Soveed aradai kylьtyyrne urgaltiin itooguudanь, nyxer Staalinai ede ygenyyd soo geniaalьna prostoigoor ba todorxoigoor gargagdaba.

Staalinska tabanzilnyydte, manaida aradai erdem xadaa urdanь xaragdaagyi dalaisiiji abaa. Bygedeniitiin ujalgata exin huralsal bejelyylegdee, seloodo ba goorodto dunda hurguulinuudai seetь yrgenөөr delgeree. Exin ba dunda hurguulinuudta huragşadai too, xojordoxi tabanzilei torşo soo 10 millioon xynyydeer olon bolzo, huralsalai 1938-39 ondo 33.965,4 mianga bolhon baina. Tedenerhee, 12075 miangan xynyydenь xysed bişe dunda ba dunda hurguulinuudta huralsana.

Aradai erdemiiji saaşadanь delgeryylxiin tulada, paartiiin XVIII sjeezd bolbol Gurbadugaar Tabanzilde goorodto bygedeniitiin dunda huralsaliiji bejelyylxe ba dereevnide ba byxii nacionaalьna respyyblikenyydte bygedeniitiin doloonzilei dunda huralsaliiji tygesxexe şuxala geze mederee. Paarti ba praviitelьstvaar tabigdahan ene zorilgo bolbol өөriingөө udxaar tuilai jixe geeşe. 1942 ondo, seloodo ba goorodto exin ba dunda hurguulinuudta huragşadai too 40,1 millioon xyrter urgaxa baina. Tiixetei xamta, 5-10 klaassuudta huragşadai too, 19,2 millioon xyrter xyn,—1937 ontoi sasuulaa haa, xojorhoo ylyy daxin, xarin 8-10 klaassuudta huragşadai too—4,7 daxin jixe bolxo baina. Mynөө, 8-10 klaassuudta revoliyyciin urda teexihee 12 daxin olon huragşad huralsana, xarin 1942 ondo—34 daxin olon huragşad huralsaxa baina.

Dunda Aaziin, manai axadyy respyyblikenyydte dunda hurguuli ilangajaa tyrgөөr urgaxa baina. Aradai daisad xadaa ilangajaa ede respyyblikenyydte, aradai erdem delgeryylgiiji haatuulxa, tahalduulxa geze eldebeer hedehen baigaa. Leenin-Staalinai paartiiin xytelberi doro, soveed arad bolbol daisadiiji butasoxioo. Soveed hurguuli xadaa manai exe oronoi byxii bulan toxoinuudta amzaltataigaar ba tyrgөөr urgaa, urgana ba saaşadaaşji urgaxa.

Gurbadugaar Tabanzilde, huragşadai toonь Tadziikska SSR-te—93,1 proceent, Tyrkmeenske SSR-te—89,1 proceent, Үzbeegske SSR-te—63,8 proceent olon bolxo baina.

Gurbadugaar Tabanzilde, goorodto bygedeniitiin dunda huralsaliiji bejelyylge ba seloodo ba byxii nacionaalьna respyyblikenyydte bygedeniitiin doloonzilei dunda huralsaliiji tygesxelge bolbol şinenyyd hurguulinuudai jixe barilgatai ba bagşanarai kaadrnuudiiji beledxelgii saaşadanь delgeryylgetei xolbootoi. Gansal gooroduudta ba xydelmerişedei posioologuudta şine 2.750 hurguulinuud barigdaxa baina.

Mynөө, hurguuliin barilgada şanga xaixaramza tabixiiji erigdene. Xarin mynөө xyrter, ene şuxaliin şuxala xeregte, xysed xaixaramza tabigdanagyi. Żişeelxede, RSFSR-te, yşөө 1938 ondo belen baixa johotoi, nileed olon hurguulinuud mynөө xyrter barigdaza dyyreegyi baina.

Hurguuliin, şineer barigdahan ugaa olon tooto zdaaninuudai baibaşji, bidener bolbol hurguulinuudai xydelmeridexi xojorsmeennostiiji xysed usadxaza yşөөl şadaagyibdi. Sag soogoo barigdahan hurguuli byxen xadaa jixe udxa şanartai geze hanaxa xeregtei.

Hurguulinuudai xydelmeriiiji saaşadanь haizaruulga xadaa aradai gegeerelei talaar tabigdahan zorilgiiji amzaltataigaar bejelyylxe glaavna ysloovinuudai negeniinь myn bolno. Hurguuli bolbol huragşadai ynderşanarta beledxeliiji xangaxa, tedenerte byxe ba xatuu znaaninuudiiji ygexe johotoi. Huragşadai znaaninuudiiji segneltedeg yzegdedeg liberaliizmtai erid temesexe xeregtei. Znaaninuudiiji segneltede liberaalьnaar xandalga bolbol huragşadta өөhedtenь, myn baha byxiidөө hurguulida muu jyymenhee ondoo, jyyşji ygeze şadaxagyi.

Dunda huralsalai ugaa jixe dalaisa xadaa xede xeden şuxala zorilgonuudiiji, tusxailbal, dunda hurguuliiiji dyyrgegşe huragşanarta, aradai azaxiin ali nege halbaridanь өөriingөө xysenyydiiji xereglexe argabaidal xangalgiin zorilgiiji debzyylne.

Byxii huragşad bolbol dunda hurguuliiiji dyyrgemseeree deede huralsalai zavedeeninyydte oşonod. Tedenerei zarim negeniinь xydelmeride orono. Xarin, hurguulida jamarşji speciaalьna znaaninuudiiji abangyigөөr, tedener xadaa olonxidool, egeel bagakvalificiirovanne xydelmerihөө exilxe baatai boldog baina. Eneeniiji usadxaza bolmoor geeşe. Tiin, zişeelxede, kolxoozniguudai yxibyydiiji hurgadag xydөөgei dunda hurguuli bolbol xydөө azaxiiji jabuulgiin asuudalnuudiiji oroidooşji xamaardaggyi şaxuu baina. Huragşad xadaa niite erdemiiji abxatai xamta xydөө azaxiin asuudalnuudtai elementaarnaar tanilsaxa, huralsaliiji tiimeer le baiguulza bolno. Ene asuudal bolbol serьjooznoor zoxioon gargalgiiji ba jixe xaixaramziiji erine.

Gurbadugaar Tabanzilde, exin olon hurguulinuud xadaa dunda hurguulinuud bolon urgaxa geeşe. Obşçeestvennostь bolbol ede hurguulinuudiiji tusgaar xaixaramzataigaar xaraxa ba edenerte tuhalaxa johotoi. Hurguuliin biblioteekiiji, kabineedyydiiji baiguulga, tedeneriiji oboruudovalga, nagliaadna xysed tuhalamzanuudtai bololgo—ede bygede xadaa hurguuliin amzaltatai xydelmeriiiji, terenei urgaltiiji ba terenei uragşaa debzexiinь xangaxa baina.

Aradai gegeerelei xereg bolbol manaixidal adli iime yrgenөөr, iime dalaisataigaar, delxein negeşji orondo tabigdaagyi. Gansal socialiizmiin oron, manai aguujixe exe oron bolbol yxibyydiiji, bagşanariiji, aradai gegeerelei byxii xeregiiji xododoo anxaraltataigaar xyrieelne. Gansal manai orondo, kylьtyyrne urgaltiin ba azalşadai gegeerelei byxii argabaidalnuud baiguulagdanxai.

Goorodto bygedeniitiin dunda erdemiiji ba seloodo ba nacionaalьna, respyyblikenyydte bygedeniitiin doloonzilei erdemiiji oruulga—Gurbadugaar Tabanzilei şuxaliin şuxala zorilgo myn. Soveed arad bolbol eneeniiji xyndeteigөөr dyyrgexe geeşe.

A. ŻYYKOV.
BKP(b)-ein CK-gei, hurguulinuudai tahagiiji daagşiin orologşo.

SSR Sojuuzai oordenuud ba medaalьnuudiiji bariuulga

Ijyyniiin 14-de, SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe nyxer Kaliinin bolbol oordenuud ba medaalьnuudiiji şagnagdagşadta bariuulba.

Olon predprijaatinuudai xydelmerişedei, slyyzaşçinerei, inzeneerne-texniiçeske ba azaxiin xydelmerilegşedei kollektiivuud xadaa yiledberiiingөө plaaniiji ylyylen dyyrgehenelgee ba staxaanovska xydelmeriiji amzaltataigaar organizovaalhanaigaa tylөө tylөөlegşedөөr damzuulan nagraaduudiiji abba. Jaroslaavska reziino-asbeestovo kombinaadai kollektiivte Leeninei oorden bariuulagdaba; „Azalai Ulaan tugai oordeniiji ximiiçeske 93 zavoodoi ba sintetiiçeske kayçyyka liit. „B" oopetno zavooduudai kollektiivte buriuulagdahan baina.

Saaşanь, xynde maşiinabaiguulalgiin, elektrostaancanuudai ba elektropromiişlennostiinuudai ba ondooş olon tooto xydelmerilegşedei gryyppenyydte oordenuud ba medaalьnuud bariuulagdaba.

Харюусалгата редакторай орологшо Г. ДАШИЦЫРЕНОВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 3-44, отв. секретаря 3-23, Сельхозотдел — 7-55, Пром. отд. 5-07.

БМАССР-эй НКМП-эй типографи. Уполглавлит № 807